

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu	8
3.5	Řízení mateřské školy	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.7	Spoluúčast rodičů	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	11
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4	Organizace vzdělávání	13
5	Charakteristika vzdělávacího programu	15
5.1	Zaměření školy	15
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	15
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	19
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	21
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	23
6	Vzdělávací obsah	24
6.1	Integrované bloky	24
6.1.1	Člověk	24
6.1.2	Svět.....	27
6.1.3	Tradice.....	31
6.1.4	Příroda	33
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	37
6.3	Dílčí projekty a programy	38
7	Systém evaluace	46

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Svět kolem nás

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola, Kroměříž, Mánesova 3880, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

Mánesova, Kroměříž, 76701

KONTAKTY:

telefon na ředitelství MŠ: 573 337 848

e-mail MŠ: ms.manesova@ms-kromeriz.cz

webové stránky MŠ: www.msmanesovakromeriz.cz

REDIZO: 600118240

IČO: 70995567

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr.Martina Lubénová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Kroměříž

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Velké náměstí 115, Kroměříž

KONTAKTY:

Mgr. Jiří Pánek, vedoucí odb. školství: 573 321 340

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1.9.2021

VERZE ŠVP: 6

ČÍSLO JEDNACÍ: 8/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2021

.....
ředitel školy

Mgr. Martina Luběnová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 51 a více (velká škola)

Počet tříd: 8

Počet pracovníků: 36

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Naše mateřská škola je součástí komplexu sloučených mateřských škol Mánesova 3880, Mánesova 3766 a MŠ Štěchovice 1361. Zřizovatelem je Město Kroměříž. Všechny tři MŠ jsou pod správou jednoho ředitelství se sídlem na MŠ Mánesova 3880.

Mateřská škola Mánesova 3880 a 3766 jsou v zastavěné části města, v blízkosti je autobusová zastávka MHD, rodiče mají také možnost u MŠ zaparkovat. Vstup do areálu je možný pouze přes videotelefony, které jsou nainstalovány při vstupu z důvodu bezpečnosti a ochrany dětí. Rodiče mají k dispozici vstupní čipy.

MŠ Štěchovice se nachází v klidné, historicky bohaté části města, v blízkosti Květné i Podzámecké zahrady, které jsou využívány k pohybu a pobytu dětí ve zdravém a krásném prostředí. Vstup do budovy MŠ je možný pouze přes vstupní čip. Rodiče mohou u MŠ zaparkovat, v blízkosti je také zastávka MHD.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

MŠ Mánesova 3880 je dvoutřídní patrová budova. Ve spodní části se nachází třída mladších dětí a společná jídelna, ve druhém patře potom třída starších dětí. Každá třída má své sociální zařízení a oddělené ložnice. Využívány jsou také zastřešené balkóny. K budově náleží oplocená školní zahrada s hracími prvky podporující přirozený pohyb dětí, lemována vzrostlými stromy.

MŠ Mánesova 3766 je dvoupavilonová budova, v jednom pavilonu jsou čtyři třídy, z nichž tři třídy jsou využívány pro MŠ a jedna třída pro Dětskou skupinu města Kroměříže, v druhém pavilonu jsou dvě třídy. Každá třída je prostorově samostatná a soběstačná, náleží k ní šatna, sociální

zařízení, kuchyňka pro výdej stravy. Budova školy je obklopena velkou zahradou, kde má každá třída vyčleněný svůj kout, jsou zde herní prvky, dřevěné průlezky, pískoviště, zahrádka, venkovní učebna s pomůckami pro environmentální výchovu. Nově je v zahradě mateřské školy zbudovaný hmatový chodník, dřevěné pexeso, xylofon, váhy, obrázkové informační tabule. Tyto didaktické prvky upevní u dětí znalosti o přírodních procesech. Součástí MŠ je moderně vybavená školní jídelna, která zajišťuje stravu kromě nás i pro několik dalších MŠ z okolí. Školní jídelna provozuje doplňkovou činnost - vaří pro cizí strávníky. V MŠ je moderně vybavena prádelna a mandlovna.

MŠ Štěchovice je jednotřídní školka rodinného typu, budova je rozdělena na hernu, propojenou s kuchyňkou, šatnou a sociálním zařízením pro děti. Ke školce patří uzavřená školní zahrada, kde je pískoviště, herní prvky, kopec a domeček. Prvky jsou voleny tak, aby probudily zájem dětí o pozorování přírodních procesů, přinášely dětem podněty, přispívaly k péči o svět kolem sebe a podporovaly pravidelný pobyt v přírodním prostředí.

Dopravní dostupnost školy:

U mateřských škol je možné zaparkovat. Každá z nich se nachází v blízkosti MHD. Školy neleží na frekventovaných silnicích.

Informace z historie školy:

Mateřská škola Mánesova 3880 se poprvé objevila v září 1990 jako třída s prvky křesťanství při MŠ Barbořina. V roce 1992 pak byly zřízeny dvě třídy v soukromé vile na Malém Valu. Od 1. 1. 2013 našla mateřská škola nové sídlo na současné adrese.

Mateřská škola Mánesova 3766 byla do provozu uvedena již v roce 1978. MŠ má 6 tříd ve třech dvoupodlažních pavilonech navzájem spojených koridorem. Jedna třída slouží pro děti s vadami řeči. V MŠ jsou dvě třídy s prvky Montessori. Po povodních v r. 1997 celá MŠ prošla rozsáhlou rekonstrukcí.

Mateřská škola Štěchovice 1361 byla adaptována z bývalé speciální školy a uvedena do provozu v r. 2001. Tato škola je jednotřídní. Nachází se v klidné historicky bohaté okrajové části města v blízkosti Květné i Podzámecké zahrady. V červenci roku 2006 došlo ke sloučení MŠ Mánesova a MŠ Štěchovice, která je dnes odloučeným pracovištěm tohoto komplexu.

Ke sloučení všech tří mateřských škol došlo 1.1.2016.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Prostory tříd jsou dostatečně velké, mají takové uspořádání, že vyhovují nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Počet dětí ve třídách odpovídá prostorovým požadavkům. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí. Třídy jsou vybaveny dřevěným nábytkem, stoly jsou přizpůsobeny rozdílné výšce dětí. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním a doplňky odpovídá počtu dětí a jejich schopnostem, průběžně je obnovováno a doplňováno. Hračky, pomůcky a náčiní je umístěno v dosahu dětí, tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát. Vhodným doplněním je kontejnerový nábytek, hrací a relaxační kouty. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům. Při výzdobě jsou využívány zejména práce dětí. Na budovy mateřských škol vždy bezprostředně navazují zahrady, které jsou oplocené, dostatečně velké, umožňující bezpečný pohyb dětí po zahradě. Vybavené nejen k pohybovým činnostem, ale také podnětné k pracovním aktivitám, pozorování a experimentování. Všechny vnitřní a venkovní prostory splňují bezpečností a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava s vhodnou skladbou jídelníčku. Děti mají k dispozici dostatek tekutin. Vaříme zdravě a chutně, nenásilně vedeme děti ke zdravému životnímu stylu. MŠ je zapsána do programu Skutečně zdravá škola. Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, děti jsou dostatečně dlouho venku, dodržovány intervaly mezi jídly. Zároveň respektujeme individuální potřeby dětí a aktuální situaci během dne. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program venku je přizpůsobován aktuálním meteorologickým podmínkám. Maximálně je využíván pobyt na školní zahradě, někdy i dvakrát denně. Děti během dne mají dostatek volného pohybu a to jak v interiéru školy, tak na školní zahradě. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku, relaxace jednotlivých dětí. Ve třídách jsou vybudovány relaxační koutky, k dispozici relaxační pytle. Realizovány jsou nespací aktivity pro děti s menší potřebou spánku. Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. MŠ je zařazena v projektech Malý zahradník, Mrkvička, Zelená škola.

Postupně chceme prodlužovat dobu pobytu dětí na školní zahradě a přenášet činnosti ze třídy na zahradu - pěstitelské, objevitelské, tělovýchovné, výtvarné, pracovní, hudební.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy se snaží vytvářet příjemné a podnětné prostředí well-being, kde se děti i dospělí cítí bezpečně, dobře a spokojeně. Školka je zapojena v projektu Rodiče vítání. Nově příchozím dětem umožňujeme postupně se adaptovat na nové prostředí, situaci. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid a bezpečí, jsou přijímány a oceňovány s pochopením a láskou, mají rovnocenné postavení. Pedagogové plně respektují potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování. Respektujeme tempo každého dítěte, nevedeme k nezdravému soupeření, ale ke kooperaci. Kladně je motivujeme, nasloucháme, mají možnost volby. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování dětí jsou nepřipustné. Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážena nezbytnou mírou omezení a pravidel společného soužití, důležitá z hlediska bezpečnosti dětí. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, kladně je motivujeme, nasloucháme jim, mají možnost volby při různých činnostech. Třída je pro děti kamarádským prostředím, kde si děti umí navzájem naslouchat, pomáhat si a respektovat se. Pedagogický styl, res. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevující se vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitelů s dětmi. Je vyloučeno manipulativní chování s dítětem. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, která počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka je přizpůsobena mentalitě předškolního dítěte, potřebám života. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, převažuje kladné hodnocení. Je uznalý, empatický, pozitivní. Ve vztazích mezi dospělými i dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, pomoc a podpora. Pro děti jsme partnerem a poskytujeme jim přirozený vzor chování. Pedagogové se věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem. Děti vedeme ke vzájemné pomoci, ohleduplnosti a zdvořilosti, odsuzujeme nežádoucí projevy (prevence šikany).

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Plně si uvědomujeme důležitost pohybu, a proto každý den zařazujeme řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, hudebně pohybové aktivity, pohybové improvizace. Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Práci pedagoga ve třídě doplňuje v některých třídách asistent pedagoga nebo školní asistent. Děti nacházejí ve školce potřebné zázemí, klid, bezpečí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. K lepšímu pochopení potřeb dítěte slouží vstupní dotazník, který má možnost zákonný zástupce před nástupem vyplnit. Poměr spontánních a řízených činností je v denním režimu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní

později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány a plánovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají možnost účastnit se společných činností v různě velkých skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, pokud to potřebují, mohou se uchýlit do klidného koutku. Stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Při činnostech vycházíme z prožitků, zájmů a přání dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky, věcné vybavení, kvalitní pomůcky. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny, vyplývají z pracovního poměru a pracovní náplně, dále ze školního a provozního řádu. Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy - zaměstnanci se nové informace dovídají osobně, z nástěnky, popř. e-mailem či telefonem. Pro rodiče i veřejnost jsou informace na webových stránkách školy. Ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry, otevřenosti a tolerance. Všichni zaměstnanci mají možnost svobodně vyjádřit svůj názor a podílet se na dění mateřské školy. Ředitelka pravidelně vyhodnocuje činnost všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče, kteří jsou pravidelně a dostatečně informováni o dění ve škole, jsou zváni k účasti na různých programech a akcích. Záleží nám na vzájemné spolupráci a důvěře. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, ředitelka vychází z předchozí analýzy a využívá zpětnou vazbu. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi v místě mateřské školy. Spolupracuje s odbornými pracovišti poskytující pomoc při řešení individuálních potřeb dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Pedagogické pracovnice pracují jako tým na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, jednají a spolupracují jako profesionálové. Úkolem pedagogických pracovníků je sebevzdělávat se, aktivně přistupovat k dalšímu vzdělávání. Využívají seminářů, internetu, odborných časopisů a publikací. Získávají poznatky pro další profesionální růst. Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů. Služby pedagogických pracovníků jsou organizovány tak, aby vždy a při všech činnostech byla zajištěna dětem optimální péče. Je podle možností a podmínek školy a třídy

zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě. Je dbáno na to, aby chování a jednání pedagogických i nepedagogických pracovníků bylo v souladu se společenskými pravidly. Vzhledem k integraci dětí ve třídách a provozování logopedické třídy, mateřská škola úzce spolupracuje s odborníky z SPC VŘ, SPC F. Vančury, s PPP v Kroměříži.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči dětí panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a dle možností vyhovět. V případě zájmu zákonných zástupců se domlouvají na společném postupu při výchově a vzdělání jejich dítěte. Rodiče mohou po domluvě s učitelkami pomoci při adaptaci dítěte v MŠ. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje na webových stránkách školy a nástěnkách ve škole. Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte, v průběhu roku jsou prováděny individuální konzultace s rodiči, kde jsou předávány informace o pokrocích a dalším postupu v rozvoji dítěte. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny, zachovávají patřičnou diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají se zákonnými zástupci ohleduplně, taktně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, vyvarují se přílišné horlivosti a nevyžádaných rad. Podporujeme rodinnou výchovu a pomáháme rodičům v péči o dítě.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti se SVP jsou vytvářeny maximálně bezpečné podmínky s ohledem na specifika konkrétního dítěte. Zcela respektujeme individuální potřeby dítěte, vždy však záleží na posouzení a doporučení ŠPZ. Mateřská škola je materiálně vybavena pro přijetí dítěte se SVP, disponujeme řadou kompenzačních pomůcek, didaktických a technických pomůcek. Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče - logopedická, asistent pedagoga, strukturované učení. Organizace dne a plánování činností je v souladu s mírou postižení a individuální potřeb. Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, zprostředkovává kontakty se školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby i s odborníky mimo školství. V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí v běžné třídě s integrovaným dítětem následovně :

a) Za 1 dítě s podpůrným opatřením (PO) ve 3. stupni PO s LMP nebo za dítě zařazené do 4. nebo 5. stupně PO se snižuje o 2 děti

b) Za 1 dítě ve 3. stupni PO (s výjimkou LMP) se snižuje počet dětí o 1 dítě

Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je zajištěn asistent pedagoga ve spolupráci s SPC či PPP. Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému, u dětí s poruchou PAS pracujeme se strukturovaným systémem učení, při výuce využíváme tabletů.

V MŠ Mánesova 3766 je zřízena speciální třída pro děti s narušenou komunikační schopností. Odborným garantem je speciální pedagožka z SPC při Základní škole a Mateřské škole logopedické, Brno Veslařská 234, pobočka Kroměříž. V této třídě působí 2 kvalifikované logopedické asistentky, asistent pedagoga a učitelka MŠ. Počet dětí je snížen na maximálně 14 dětí.

Vzhledem k narůstající potřebě vzdělávání učitelek v oblasti logopedie chceme zajistit proškolení dalších pedagogů v oblasti logopedické prevence i v běžných třídách.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola má bohaté materiální podmínky, které umožní dítěti rozvíjet jeho talent. Disponuje značným didaktickým materiálem, hudebními nástroji, ICT technikou. Materiální vybavení je také možno půjčovat mezi jednotlivými třídami, školami. Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými rozvíjí kognitivní schopnost dětí. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován jejich potenciál, včetně různých druhů nadání, aby se mohlo dále uplatnit a rozvíjet. Zároveň se však dítě i nadále rozvíjí ve všech složkách osobnosti. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky, věnována individuální péče za využití třídního, školního asistenta pedagoga. Pedagogové podporují zvědavost dítěte, jeho tvořivost, kombinační schopnosti, hledání způsobů řešení. Povzbuzují jej k další činnosti, k prohlubování poznatků. Sami pedagogové získávají nové znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty. Mateřská škola pak vyhodnocuje pokroky dítěte a dává zpětnou vazbu.

V rámci zlepšení podmínek plánujeme rozšířit nabídku didaktických pomůcek a her, dětských encyklopedií.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodnými pro dvouleté děti. Postupně jsou hračky a pomůcky doplňovány. Jsou umísťovány tak, aby dětem byly volně přístupné. Ve třídách je dostatečně zabezpečeno ukládání hraček a pomůcek. Nepřístupné skříňky jsou zavřené a zabezpečené, hračky, které by mohly být nebezpečné pro dvouleté dítě uložené výš, aby k nim tyto děti neměly přístup. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný a bezpečný volný pohyb dětí pro hru i společné činnosti. Relaxačním koutem je

zabezpečena možnost naplnění potřeb individuálního průběžného odpočinku. Bezpečný pohyb je také možný na školní zahradě. Mateřská škola je vybavena zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Děti jsou přijímány však pouze bez plenek. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení dětí. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje individuální potřeby dětí. Je jim ponechán dostatek času na realizaci činností, stravování, převlékání, dostatečný odpočinek. Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí. Mateřská škola vytváří vhodné podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Vhodnou adaptaci konzultují pedagogové s rodiči dítěte. Pro děti jsou vybírány hračky a pomůcky specifické pro jeho věk a schopnosti. Hračky a pomůcky neohrožují bezpečí a pocit jistoty dítěte. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinkách, individuálně, dle potřeb dětí. Volíme přiměřené metody, postupy, formy a časové úseky. Pedagog uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, má pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. V rámci možností se denně co nejvíce překrývají. Vzhledem k nízkému věku dětí, je komunikace a spolupráce se zákonným zástupcem dítěte zásadní. Spoluúčast rodičů je potřebná pro celkově vstřícný a důvěryhodný vztah mezi pedagogem, dítětem a rodiči.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

MŠ Mánesova 3880 - 2 třídy s prvky křesťanství

MŠ Mánesova 3766 - 5 tříd:

2 třídy běžné

1 třída speciální, děti s podpurným opatřením v oblasti narušení komunikačních schopností

2 třídy s prvky Montessori

MŠ Štěchovice 1361 - 1 běžná třída

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

1. Do běžných tříd zařazujeme děti zpravidla podle věku a přání rodičů, třídy jsou homogenní.
2. Do speciální třídy zařazujeme děti dle přání rodičů a doporučení SPC, třída je heterogenní.
3. Do třídy s prvky Montessori zařazujeme děti dle přání rodičů, respektujeme sourozenecké vazby, třída je heterogenní.
4. Do tříd s prvky křesťanství zařazujeme děti podle věku a přání rodičů, třídy jsou homogenní.
5. Do tříd v MŠ Štěchovicích zařazujeme děti dle přání rodičů, respektujeme sourozenecké vazby, třída je heterogenní.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Pedagogové se obvykle překrývají 2,5 hodiny denně. Zejména při pobytu venku a v době oběda. Rovněž při aktivitách školy, vyžadující účast obou pedagogů.

Ve třídách s prvky Montessori se pedagogové překrývají i v době dopoledních výchovně vzdělávacích činností.

Ve speciální třídě se pedagogové z důvodu poskytování individuální péče přerývají od rána.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria a bodové ohodnocení:

Pokud počet zájemců převyšuje počet volných míst v MŠ, postupuje ředitelka výběrem podle stanovených kritérií pro toto řízení. S kritérii jsou zákonní zástupci seznámeni předem na vývěsce na budově MŠ, na webových stránkách školy a při osobním podání žádosti.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte písemně oznámí mateřské škole, že chce své dítě vzdělávat individuálně a tím přebírá plnou odpovědnost za jeho vzdělávání. Pokud má individuální vzdělávání probíhat po převážnou část školního roku, oznamuje zákonný zástupce toto rozhodnutí škole tři měsíce před začátkem školního roku, tedy v období do konce měsíce května. Pro individuální vzdělávání na kratší období se může zákonný zástupce rozhodnout kdykoliv v průběhu školního roku. Individuální vzdělávání v tomto případě začíná dnem, který následuje po dni, kdy bylo oznámení o volbě individuálního vzdělávání doručeno mateřské škole. Oznámení lze učinit opakovaně, a to v případě, že oznámení bylo učiněno na kratší dobu a zákonný zástupce se rozhodne pro pokračování v individuálním vzdělávání. Odpovědnost za kvalitu vzdělávání dítěte, které plní povinné předškolní vzdělávání formou individuálního vzdělávání, má výhradně zákonný zástupce. Povinností mateřské školy je seznámit zákonného zástupce s oblastmi, ve kterých má být dítě vzděláváno - Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV), Konkretizované očekávané výstupy, Desatero pro rodiče dětí předškolního věku, Školní vzdělávací program (ŠVP) mateřské školy. Škola sdělí zákonným zástupcům termíny pro ověření dosahování očekávaných výstupů. Tyto termíny jsou uvedeny ve školním řádu tak, aby se ověření uskutečnilo v období od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku. (To znamená v období od 1. 11. do 31. 12. daného roku.) K ověření přijde zákonný zástupce s dítětem jen jednou, a to v předem daném termínu. Škola doporučí zákonným zástupcům možnost zpracovat portfolio dítěte a využít ho současně jako výstup při ověřování očekávaných výstupů. V případě individuálního vzdělávání mateřská škola dítě průběžně nijak nesleduje ani nevede, pouze jedenkrát ověří úroveň dosahování očekávaných výstupů. Zákonnému zástupci dítěte ze školského zákona vyplývá povinnost zajistit účast dítěte u ověření a právo být přítomen ověření.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Dlouhodobá vize má stanovené společné vzdělávací záměry a cíle, které jsou naplňovány dvěma pedagogickými styly:

1. Klasický vzdělávací směr

- třídy běžné
- třídy s prvky křesťanství
- třída logopedická

2. Montessori pedagogika

- třída s prvky Montessori

Oba vzdělávací směry jsou rovnocenné a poskytují dětem kvalitní a plnohodnotné předškolní vzdělávání. Rodiče mají možnost v rámci mateřské školy zvolit pro své dítě takový vzdělávací způsob, který odpovídá jejich představám a výchovnému stylu v rodině.

Z hlediska obsahu se všechny třídy řídí školním vzdělávacím programem, který zpracovávají ve svých třídních vzdělávacích programech do podoby odpovídající konkrétním potřebám a možnostem dětí. Integrované tematické bloky obsahují užší témata, kterými se učitelky s dětmi ve třídách v průběhu školního roku zabývají.

Děti ze všech tříd se společně účastní celoškolních akcí pro rodiče a děti a divadelních či hudebních vystoupení pro děti. Třídy mají možnost v průběhu roku doplnit svůj třídní program vlastními exkurzemi, výlety, sportovními či kulturními akcemi, které odpovídají jejich třídnímu vzdělávacímu programu.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Vize:

Bezpečná mateřská škola otevřená všem dětem bez rozdílu, respektující jejich individuální potřeby a zvláštnosti, vychovávající děti k lásce lidí, přírody i sebe samých, podporující zájmy dětí, využívající při výchovně-vzdělávacích činnostech nejnovějších poznatků a trendů.

Dlouhodobý plán školy

Plán dalšího rozvoje školy je základní myšlenkovou osnovou, ve kterém jsou spojeny záměry státní školské politiky s vlastními podmínkami a představami školy. Práce ve školství (řídící i přímá pedagogická s dětmi) je práce kontinuální sama o sobě, proto je nutné navázat na předchozí období, poučit se z chyb a nedostatků a inspirovat se z úspěchů. Škola umožňuje rovný přístup ke vzdělávání všem žákům bez jakékoli diskriminace a vytváří podmínky pro jejich zdravý vývoj.

Na základě analýzy jsme si stanovili tyto dlouhodobé cíle :

1. Rozvíjet vzdělávání přirozenou cestou.
2. Při edukaci dětí využívat i alternativní pedagogiku.
3. Vést děti k lásce a péči o životní prostředí.
4. Vést děti ke zdravému životnímu stylu.
5. Podporovat spokojenost a pohodu dětí i zaměstnanců školy.
6. Zkvalitňovat prostředí vnitřní i vnější.

Strategie vedoucí k dosažení cíle

Sledované oblasti:

1. Výchova a vzdělávání

- 1.1. Realizovat předškolní vzdělávání podle školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP), který je zpracovaný v souladu se zásadami Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání ,rámcových cílů pro předškolní vzdělávání a na základě vlastního hodnocení mateřské školy.
- 1.2. Pracovat průběžně na strategiích rozvoje ŠVP vycházející ze zkušeností pracovníků a požadavků rodičů, v závislosti na skladbě žáků, identifikovat a vyhodnocovat silné a slabé stránky školy- swot analýza.
- 1.3. Přizpůsobit výchovně-vzdělávací činnost věku dětí, jejich individuálním zvláštnostem a potřebám, zejména u dětí mladších tří let.
- 1.4. Sjednotit požadavky a styl vedení TVP v jednotlivých třídách MŠ.
- 1.5. Využívat při práci s dětmi i jiné možnosti edukace např. alternativní pedagogiku - Montessori, Mensa NTC SYSTÉM UČENÍ , předmatematické dovednosti podle prof. Hejného.
- 1.6. Zaměřit se na podporu funkčních gramotností u všech dětí, zejména v předčtenářské, předmatematické přípravě, ale i v oblasti polytechnické a enviromentální výchovy.

1.7. Zajišťovat účinnou individuální péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami dle doporučení PPP a SPC, a to včetně vyhledávání a podporování dětí mimořádně nadaných.

1.8. Zlepšit prevenci v oblasti logopedie, zařazovat pravidelně logopedické chvíle.

1.9. Hodnotit systematicky dosahované výsledky ve všech vzdělávacích oblastech a sledovat úspěšnost účastníků vzdělávání, výstupy pro hodnocení získávat z více zdrojů.

1.10. Vytvořit vhodné a účinné podmínky pro rozvoj zájmu o sportovní činnosti (pravidelné pohybové chvíle v režimu dne, kurz plavání pro předškolní děti, využívat více tělocvičny ZŠ Oskol a ZŠ U Sýpek, cvičení v hale TJ Slávia Kroměříž).

1.11. Věnovat větší pozornost prevenci sociálně-patologických jevů, vycházet z minimálního preventivního programu, který je součástí ŠVP .

1.12. Uplatňovat ve výuce vhodné metody a formy práce, upřednostňovat zejména učení hrou, prožitkové a sociální učení. Tam kde je to vhodné, preferovat individuální a skupinovou práci před frontální činností (zejména u mladších dětí).

1.13. Vést děti k pozitivnímu vztahu ke světu a k přírodě (více činností realizovat na školní zahradě, zařazovat delší vycházky do přírody, chov zvířete ve třídě MŠ)

1.14. Prohlubovat vztah k regionu a k vlasti, podporovat mezigenerační vazby (navázat spolupráci s Domovem pro seniory , účast na vystoupeních v rámci akcí města apod.)

2. Personální podmínky

2.1. Vytvořit vhodné sociokulturní prostředí školy, aby zaměstnanci fungovali jako jeden stabilní fungující tým.

2.2. Sledovat kvalitu práce všech pracovníků a ovlivňovat její růst, prohlubování odbornosti zaměstnanců, podporovat zvyšování kvalifikovanosti pedagogů, rozvoj pedagogických dovedností pedagogů a odborných znalostí pracovníků školy (účast na seminářích, kurz pro asistenta logopeda, Mensa NTC systém učení, kurzy Montessori ,samostudium odborné literatury).

2.3. Zajistit systematickou podporu začínajícím pedagogům do 3 let praxe.

3. Ekonomické a materiální podmínky

3.1. Využívat efektivně a hospodárně finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu v souladu a účelem, na který byly přiděleny, dodržovat závazné ukazatele rozpočtu stanovené zřizovatelem.

3.2. Upravovat další podmínky v MŠ pro přiblížení se k „Ekoškolce“. - Třídit odpady včetně kompostování, používání ekologicky šetrných mycích prostředků, úsporně zacházet s vodou a

elektrickou energií - Využívat sezónní a lokální potraviny jako základ jídelníčku - Založit záhon se zeleninou či květinami, o který budou pečovat také děti, umožnit jim hry s vodou - Při výzdobě interiéru využívat přírodní prvky a materiály - Zapojení se do sítě Mrkvička, Zelená škola, Malý zahradník apod.

3.4. Zvýšit objem prostředků získaných od sponzorů.

3.5. Zajistit dětem zdravé a bezpečné prostředí pro vzdělávání a výchovu (zamezení vstupu do areálu MŠ cizím osobám).

3.6. Zaměřit se na materiálně technické vybavení školní zahrady v MŠ Mánesova 3766 s ohledem na dodržení zásad BOZ, hygieny a ŠVP (vybavení školní zahrady herními prvky, zřízení centra aktivit na řízené činnosti s dětmi podporující přírodovědné a ekologické znalosti a dovednosti).

3.7. Pokračovat v obnově a rozvoji materiálně technických podmínek pro realizaci stanovených cílů koncepce rozvoje mateřské školy (obnovy zařízení ve třídách - nábytek, modernizace hraček, pomůcek, zakoupení pomůcek na podporu nácviku rovnováhy, dokoupení deskových her, kontejnerů na tříděný odpad, zřízení center aktivit).

4.Organizační a řídicí podmínky

4.1. Vypracovat efektivní kvalitní kontrolní systém.

4.2. Vypracovat nový fungující společný systém zpracování TVP, včetně způsobů evaluace.

4.3. Zkvalitnit informační systém školy (pravidelná aktualizace nových webových stránek, využívání různých informačních technologií při komunikaci pracovníků MŠ - e-mail, pravidelná aktualizace informačních tabulí pro zaměstnance).

4.4. Spolupracovat týmově při inovacích ŠVP, podporovat projekty zpracované učitelkami.

4.5. Organizovat pravidelné porady a vyhodnocovat práci všech zaměstnanců, pozitivní motivace a podpora jejich vzájemné spolupráce (určení jasných kritérií pro finanční ohodnocení práce).

4.6. Informovat o činnosti mateřské školy způsobem dostupným široké veřejnosti, public relations (webové stránky MŠ a zřizovatele, přístupné informační tabule v MŠ, místní tisk).

4.7. Spolupracovat i s dalšími partnery při vytváření vzdělávací nabídky.

4.8. Řešit organizaci odpočinku dle aktuálního věkového složení a potřeb dětí (spící a nespící skupiny, nebo zkracovat dobu spánku dle potřeb jednotlivce).

4.9. Optimalizovat pedagogické zajištění pobytu venku v souvislosti s úvazkem přímé práce ředitelky MŠ a překrýváním učitelek 2,5 hodin denně.

5. Spolupráce školy a rodičů dětí

5.1. Dbát na součinnost rodiny a školy, usilovat o soulad ve výchovném působení, prohloubení zájmu rodičů o dění ve škole, trvale posilovat pocit sounáležitosti se školou.

5.2. Poskytovat poradenské služby rodičovské veřejnosti ve všech záležitostech týkajících se vzdělávání (konzultační dny).

5.3. Zajistit podporu dětem s možnými riziky školní neúspěšnosti, zejména dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

5.4. Vytvářet ve škole přátelskou atmosféru a ovzduší spolupráce mezi dětmi, pracovníky školy a rodiči.

5.5. Organizovat společná setkání a akce, zapojit rodiče i do samotných příprav, pořádat dny otevřených dveří pro rodiče dětí.

5.6. Umožnit rodičům spolupodílení se při vytváření a aktualizacích ŠVP.

6. Spolupráce školy s městem a dalšími organizacemi

6.1. Neomezovat se pouze na ekonomickou oblast školy, ale i na oblast poznávací a vzdělávací, spolupracovat se zřizovatelem na společných projektech a akcích, upozorňovat tak na význam podpory rozvoje občanských dovedností u dětí.

6.2. Spolupracovat se ZŠ během celého školního roku (vzájemné návštěvy, společné akce).

6.3. Vytvářet nabídku zájmové činnosti ve spolupráci s dalšími partnery (ZUŠ, SVČ Šipka)

6.4. Navštěvovat knihovnu v pravidelných intervalech.

6.5. Kooperovat s PPP a SPC (při poradenství a první pomoci při řešení rizikového chování a jednání dětí, při začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami).

Závěr: Koncepce rozvoje školy je živý dokument, bude průběžně aktualizován a postupně rozpracován do realizačních plánů úkolů a programů, jejichž splnění povede k naplnění cíle a vize koncepce.

Realizací plánu dojde k vytvoření školy, která je pro své systematické směřování ke kvalitě a zdraví přitažlivá jak pro děti a jejich rodiče, tak pro své zaměstnance.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

V pedagogickém procesu v mateřské škole používáme různých organizačních forem činností dětí, které umožňují dosáhnout žádoucího vzdělávacího výsledku. Při práci s dětmi využíváme organizační formu individuální, individualizovanou, skupinovou a frontální.

Při **práci skupinové** děti pracují ve skupinách o různém počtu. Skupiny mohou vznikat na základě různých hledisek. Tvoří je učitelka, nebo vznikají spontánně.

Při **frontální formě** učitelka pracuje hromadně se všemi dětmi ve třídě společně a se stejným obsahem. Tato organizační forma má dobré využití např. při zprostředkování společného zážitku dětí (návštěva ZOO, zvířecí farmy v obci), při řešení problému, který se týká celé třídy (diskusní kruh), při realizaci komunitního kruhu, apod.

Při **individualizované formě** se zaměřuje učitelka na svobodný rozvoj tvořivých možností dítěte a snaží se respektovat jeho potřeby, zvláštnosti a zájmy, dochází k diferenciaci cílů i metod výuky, avšak při zachování frontální výuky.

Při **individuální formě** vzdělávání má učitelka jasně stanovený cíl, záměr v rozvoji dítěte, vychází z dobré znalosti dítěte, z respektování jeho věkových a individuálních zvláštností (v MŠ se týká logopedické prevence s jednotlivci).

Promyšlené a účelné střídání forem práce činí život dětí pestrým a dynamickým, což odpovídá jejich fyziologickým potřebám a stadiu jejich psychického rozvoje.

Metody vzdělávání:

Při práci s dětmi využívají učitelky především **metody prožitkového a kooperativního učení** hrou a činnosti, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení. Učitelka ve své práci využívá všech stadií her – od her individuálních u nejmenších dětí, přes párové (kooperativní) až po hry skupinové a rovněž využívá všech druhů her. Jsou to především tvořivé hry, které si dítě vytváří samo, námětové hry, též dramatizující a konstruktivní. Učitelky pracují rovněž s hrami s pravidly, a to jsou hry pohybové a didaktické.

V předškolním vzdělávání by mělo být v dostatečné míře uplatňováno **situační učení** založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí. Významnou roli v procesu učení sehrává **spontánní sociální učení**, založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

V procesu vzdělávání dětí používáme také metody – **slovní, názorné a praktické**. Výběr metody vždy závisí na didaktickém cíli. Ke slovním metodám patří například návody, vysvětlení, popis,

vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další. Efektivnost těchto metod závisí na kultuře řeči učitelky a její schopnosti působit na děti intonací a tempem řeči. Slovní metody vhodně spojujeme s praktickou činností. Do skupiny názorných metod patří především pozorování, předvádění, pokus, exkurze a vycházka. Názorné metody často spojujeme s metodami praktické činnosti, které navíc přinášejí dětem citový prožitek, který usnadňuje učení. V této fázi pak zařazujeme rovněž učení **metodou navození problémových situací**.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Postup v případě podpurného opatření 1.stupně:

Mateřská škola stimuluje děti k rozvoji na základě jejich možností, rozvíjí také jejich nadání a je povinna zajistit jim podporu podle individuálních vzdělávacích potřeb. V případě, že dítě potřebuje k naplnění svých vzdělávacích potřeb podpurná opatření, musí MŠ tato opatření dítěti poskytnout. Nárok na ně mají ti, pro které jsou nezbytná, aby se mohly úspěšně vzdělávat. O podpurném opatření prvního stupně rozhoduje škola sama i bez doporučení školského poradenského zařízení. Dětem přiznaným první stupeň podpurného opatření může škola vypracovat plán pedagogické podpory (PLPP). Tento plán obsahuje charakteristiku potíží dítěte, stanovení cílů a dále podpurná opatření, vztahující se k těmto oblastem: 1. Metody výuky, 2. Organizace výuky, 3. Hodnocení dítěte, 4. Pomůcky, 5. Požadavky na organizaci práce učitele/lů a další. Rodiče svůj souhlas s PLPP stvrzují podpisem dokumentu. Plán je po 3 měsících vyhodnocený, pokud není účinný, rodiče jsou vyzváni k návštěvě školského poradenského zařízení (PPP, SPC), které rozhoduje o dalším způsobu neefektivnějšího vzdělávání dítěte. Pokud má dítě potřebu PO evidentně vyšší než 1. stupně, posílá MŠ dítě do ŠPZ ihned a to pouze prostřednictvím zákonného zástupce. Pokud by zákonný zástupce nerespektoval toto doporučení škola má za povinnost informovat orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Postup v případě podpurných opatření 2. – 5. stupně :

Ředitelka určí pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci s poradenským zařízením. Pro účely poskytování poradenské pomoci škole zajistí škola předání PLPP, podle kterého se dítě doposud vzdělávalo, spolupracující poradně. Neposkytuje-li zákonný zástupce dítěte součinnost směřující k přiznání podpurných opatření, jež jsou v nejlepším zájmu dítěte, postupuje škola a školské

poradenské zařízení dle § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. V návaznosti na vyjádření školského poradenského zařízení a rodičů dítěte zpracováváme IVP dítěte na základě doporučení ze školského poradenského zařízení, a to neprodleně bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce od udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu MŠ Mánesova 3880 a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice. Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. Individuální vzdělávací plán dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Škola nejméně jednou ročně vyhodnocuje ve spolupráci se ŠPZ naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Při vzdělávání dětí s narušenou komunikační schopností spolupracuje škola s SPC VŘ v Kroměříži. Konzultace probíhají pravidelně jednou za tři měsíce v mateřské škole. U dětí integrovaných v mateřské škole a s podpůrným opatřením spolupracujeme s SPC F. Vančury v Kroměříži a KPPP pobočka Kroměříž. Pracovníci institucí poskytují konzultaci podle potřeby buď přímo ve školce, nebo telefonicky.

Zodpovědné osoby:

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje zástupkyně školy. Ředitelka školy pověřuje pedagogy sestavením a vyhodnocením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: logopedická intervence pro děti se závažnými poruchami řeči, prostředky alternativní a augmentativní komunikace, nácvik sociální komunikace, strukturovaný program.

Vzdělávací obsah těchto předmětů speciálně pedagogické péče přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s přiznanými podpornými opatřeními v rámci speciální třídy a IVP.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladší tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činnosti. Důraz je kladen na volnou hru. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciací).

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

Je nutné si uvědomit specifika související s obsahovou úrovní ve všech oblastech vývoje. Cíle a záměry je pak zapotřebí k tomu přizpůsobit. Dvouleté děti potřebují více individuální péče, pravidelný denní režim, emoční podporu, pocit bezpečí, podnětné prostředí a srozumitelná pravidla.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Člověk

Název integrovaného bloku	Člověk
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem tohoto bloku je vzájemné poznávání, hledání pravidel společného soužití, poznávání nových lidí, kamarádů, vznik pocitu jistoty a bezpečí v novém prostředí bez rodičů. Seznamuje děti nejen s funkcí lidského těla, ale i s různými fázemi lidského života. Přibližuje postavení člověka v přírodě, ve světě a jeho úlohu v různých fázích života. Učí děti chránit své tělo, zdraví, s ohledem na další lidské bytosti. Využití tohoto období k rozšíření spolupráce mezi mateřskou školou a základní školou a mateřskou školou a rodinou při přípravě dětí na zápis do 1. třídy.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Přišel jsem mezi vás. Já, ty, my. Moje tělo. Rodina. Zdraví a nemoc. Co si oblékáme a obouváme. Bezpečně ve školce i mimo ni. Brzy budu školákem. Čím budu – každý něco dělá. Ahoj, školko a kamarádi!

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
pokroky i oceňovat výkony druhých		vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zachovávat správné držení těla vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých,	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o	mít povědomí o některých způsobech ochrany

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	pohybových činnostech a jejich kvalitě	osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

6.1.2 Svět

Název integrovaného bloku	Svět
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem tohoto bloku je získávání a rozšiřování poznatků nejen o místě bydliště, o blízkém okolí, o České republice, ale i o vzdálenějších místech na zemi, o světadílech, o různých etnikách a životních stylech, o vesmíru, poznávat možnosti cestování různými dopravními prostředky. Smyslem je také přiblížit dětem svět umění, vědy, techniky, rozvíjet jejich fantazii a představivost, otevírat obzory pro další poznávání světa prostřednictvím pokusů. Seznamovat je se záchrannými integrovanými systémy, s dopravní výchovou a se základními druhy sportů. Podporovat vědění, že svět se stále vyvíjí a mění.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Místo, kde bydlím, kde se dobře cítím (město, země). Kniha a já. Na prázdniny autem, vlakem, letadlem. Světadíly a lidé v nich. Týden pokusů. Vesmír. Povolání. Z pohádky do pohádky. Nota, nota, notička. Červená, oranžová, zelená, hádej co to znamená. Sporty a sportovci. Od dinosaura k tabletu.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si	posilování přirozených poznávacích citů	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	(zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	poznávání jiných kultur	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
dovede využít informativní a komunikativní	vytváření základů pro práci s informacemi	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	rozvoj kooperativních dovedností	chápat slovní vtip a humor
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

6.1.3 Tradice

Název integrovaného bloku	Tradice
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem tohoto bloku je ukázat na různé tradice a zvyky s důrazem na místní zvyklosti. Poznávat období v době adventu, tradic spojené s Mikulášem, upevňování vzájemných rodinných vztahů, úcty ke stáří a životu. Seznamovat děti s průvodními jevy a charakteristickými přípravami na nadcházející vánoční období, které jsou typické pro oblast Kroměříže a Hané. Rozvíjet v dětech zájem o zvyky a tradice spojené s tímto obdobím. Mít povědomí o tradici Tří králů i masopustu. Osvojit si si elementární poznatky o lidových jarních zvycích. Podporovat u dětí zvláště citovou složku jejich osobnosti, klást důraz na estetické vnímání, posilovat naše vzájemné vztahy a propojení s rodinou.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Na svatého Martina, kouřívá se z komína. Když Mikuláš naděluje. Než se rozsvítí stromeček. Vánoční čas. My Tři králové jdeme k vám. Masopustní rejdní. Vynášení Morany. Čarodějnice. Haló! Velikonoce jsou svátky jara. Maminka je moje sluníčko. Den dětí.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	získání relativní citové samostatnosti	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj společenského i estetického vkusu	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči utvořit jednoduchý rým
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i	porozumět slyšenému (zachytit hlavní

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
používá k dokonalejší komunikaci s okolím	neverbálních) a kultivovaného projevu	myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

6.1.4 Příroda

Název integrovaného bloku	Příroda
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Děti získávají znalosti o změnách v přírodě, o přípravě rostlin a živočichů před zimním obdobím. Prožívají radost z probouzející se přírody. Poznávají přírodu nejen jako zdroj přírodních krás, ale také možnosti jejího hospodářského využití - zdroje výživy pro člověka i živočichy. Objevují život zvířat současných i již dávno vyhynulých. Zároveň se seznamují se zdravým životním stylem a se zdravými potravinami. Získávají vědomosti jak se o přírodu starat, chápou koloběh vody, získávají nové poznatky ze světa zvířat a rostlin, orientují se v čase, v ročních obdobích.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Košík plný ovoce. Zeleninové lečo. Zvířátka na poli a v lese. Zlatý lístek z Javora. Kam se schoval ježek. Když rozkvetou fialky. Přiletěli čápi. Hospodářská zvířata a jejich mláďata. Vesmír. Jedeme na výlet do ZOO. Planeta Země a její ochrana . U moře a u rybníka. Na mravenčí pasece. Roční období a čas .Dešťové kapičky, dostaly nožičky - počasí;

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vztahu k němu	zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj a užívání všech smyslů	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti sebeovládání	rozhodovat o svých činnostech vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	uvažuje, také vyjádřit
		všímat si změn a dění v nejbližším okolí
		vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zorganizovat hru
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zakázaných činnostech apod.
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. spolupracovat s ostatními
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Zpracovávají učitelky v dané třídě a vychází přitom ze Školního vzdělávacího programu. Je plánován s ohledem na věkové složení jednotlivých tříd a k jejich individuálním potřebám. Obsahuje konkrétní vzdělávací nabídku jednotlivých integrovaných bloků, dílčí vzdělávací cíle, konkretizované očekávané výstupy a předpokládané dosažitelné klíčové kompetence.

Třídní vzdělávací program je otevřený pracovní plán pedagoga, který je vytvářený, resp. dotvářený, postupně. Tento plán vychází z charakteristiky třídy a týká se konkrétní vzdělávací nabídky, tedy konkrétních činností, které pedagog dětem nabídne v rámci integrovaného bloku (převzatého z ŠVP). Je to plán, který pomáhá pedagogovi v průběhu vzdělávacího procesu zajistit, aby vzdělávací obsah odpovídal svým zaměřením i úrovni náročnosti potřebám,

možnostem a zkušenostem dětí ve třídě, aby se odvíjel od nejbližšího a známého ke vzdálenějšímu a neznámému, aby již osvojené poznatky a dovednosti byly postupně prohlubovány a dále rozvíjeny apod.

6.3 Dílčí projekty a programy

Rodiče vítáni - značka Rodiče vítáni je nízkoprahovou značkou pro školy a má za cíl posilovat vzájemnou spolupráci rodiny a školy a hledat k ní cesty.

Skutečně zdravá škola - Skutečně zdravá škola je komplexní celoškolní program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Snaží se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si jej vychutnat a věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. Skutečně zdravá škola pomáhá dětem v rozvoji dovedností a návyků, které budou potřebovat ke zdravému, úspěšnému a udržitelnému životu a díky kvalitnímu stravování zlepšuje jejich chování a vzdělávací výsledky.

Malý zahradník - vzdělávací program AGRO CS a.s., určený mateřským školám, zaměřeným na přírodu, ekologickou výchovu. Cílem projektu je vzbudit u dětí zájem o přírodu, o procesy a zákonitosti, které v přírodě probíhají, budovat v dětech zodpovědnost, samostatnost. Cílem programu je mj. i vytvořit zahrady plné podnětů, kde se tvoří, zkoumá, objevuje. Školní zahrada by se v rámci projektu měla stát místem s bohatou možností výběru činností a her, které u dětí rozvíjejí vztah k přírodě, přírodním materiálům a lidské práci. Zkrátka uvědomění si vlivu přírody na člověka a člověka na přírodu.

Zelená škola - cílem projektu Zelená škola® je ochrana životního prostředí a eliminace negativního dopadu lidských činností pomocí efektivního zabezpečení zpětného odběru a efektivní recyklace odpadů elektrických a elektronických zařízení. Projekt podporuje uvědomělé chování učitelů a je základem pro vytvoření ekologického citění u dětí. Projekt Zelená škola® je zaměřen na sběr baterií a drobného elektroodpadu ve školách.

Mrkvička - metodika a realizace komplexní ekologické výchovy pro mateřské školy. Jde o dlouhodobý celostátní program, který realizuje vzdělávání pro společnou budoucnost lidí a přírody Pavučina.

Šablony III. - kodex školy vychází z plánované revize programového dokumentu OP VVV. Obsahuje výčet bodů identifikujících školu, která podporuje rovné příležitosti všech dětí a žáků ve vzdělávání a ověřuje jejich naplňování, což vede k rovnosti dosažených výsledků a školních úspěchů.

Dětská skupina města Kroměříže - cílem projektu je rozšíření služeb péče o dítě v místě realizace a zlepšení podmínek pro zaměstnanost žen s dětmi.

Minimální preventivní program

Charakteristika programu

Minimální preventivní program je určen pro děti, jejich rodiče, pedagogické i nepedagogické pracovníky školy. Podporuje zdravý životní styl, obsahuje formy a metody práce, které přispívají k harmonickému rozvoji dítěte a dohromady vytvářejí podnětné prostředí pro dítě. Byl vytvořený z důvodu prevence předcházení sociálně-patologických jevů, které se objevují mezi dětmi a mládeží a jsou to zejména: alkoholismus, kouření, násilí a šikana, vandalismus a jiné formy násilného chování, záškoláctví, rasismus, xenofobie, intolerance, antisemitismus, týrání, zanedbávání, syndrom CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte), virtuální drogy (počítače, televize, internet), prostituce, komerční sexuální zneužívání dětí, ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže, užívání návykových látek (drogové závislosti), patologické hráčství (gambling a netolismus), divácké násilí, sekty a sociálně patologická náboženská hnutí, poruchy příjmu potravy (bulimie, anorexie).

Možné metody práce s dětmi v jednotlivých oblastech:

- 1.Oblast biologická-dodržovat hygienické návyky, chránit děti před negativními vlivy, navazovat na oblast č.3.
- 2.Oblast sexuální-využívání encyklopedií, rozhovory.
- 3.Oblast zdravého životního stylu- pravidelné TV aktivity, v oblasti stravování podporování zařazování zdraví prospěšných potravin do jídelníčku, podpora zdravého sebevědomí.
- 4.Oblast rodinná-výchova v mš by měla být v souladu s výchovou v rodině,postavení dítěte v rodině.
- 5.Oblast společenská-posilovat u dítěte schopnost vyrovnat se se zklamáním a odmítnutím, informovat vhodnou formou o negativním působení škodlivých látek, využívat školní i mimoškolní aktivity.

Pedagogové si sami určí na základě specifik jednotlivých tříd, jakým způsobem budou prolínat činnosti do svých TVP.

Cíle Minimálního preventivního programu

1) Dlouhodobé cíle:

- dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku
- dítě s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- dítě schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí při vědomí všech alternativ
- dítě s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- dítě s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám

2) Střednědobé cíle:

- dítě podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- dítě aktivně přijímající zdravý životní styl (životospráva, sportovní a kulturní aktivity)
- dítě otevřené a pozitivně nastavené k sociálním vztahům
- dítě schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- vyváženost řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k individuálním činnostem

3) Krátkodobé cíle:

- pravidelné setkávání pedagogů za účelem včasného monitoringu rizikových jevů ve třídě

- vzdělávání učitelů v oblasti prevence

- seznámení zákonných zástupců s MPP a zásadami efektivní primární prevence, umožnění spolupráce při inovaci ŠVP, osvětová činnost v oblasti zdravého životního stylu za účasti odborníků

Organizace:

1. Ředitelka školy:

- zpracuje minimální program prevence sociálně-patologických jevů

- informuje pedagogy o zásadách efektivní primární prevence

- zodpovídá za realizaci MPP v rámci celé MŠ

- zapracovává aktuální problémy výskytu rizikové chování do Školního řádu

- spolupracuje s odborníky v případě potřeby (pedagogicko-psychologická poradna, speciálněpedagogické centrum, dětský lékař, psycholog, sexuolog, sociální odbor, kurátoři, policie ČR)

- koordinuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických jevů

- spolupracuje se zastupitelstvem obce při realizaci některých projektů

2. Pedagogičtí pracovníci:

- podílí se na realizaci programu prevence sociálně patologických jevů v mateřské škole a zařazují do svých TVP činnosti na potlačení nežádoucích jevů

- včasné diagnostikují sociálně-patologické jevy u dětí

- vytvářejí ve třídách příjemnou atmosféru, kde se děti cítí bezpečně a pohodově
- spolupracují se zákonnými zástupci
- spolupracují s ředitelkou při výskytu nežádoucích projevů chování
- v rámci DVPP se účastní školení týkající se prevence sociálně-patologických jevů
- pro potřeby odborníků vypracovávají zprávy o dětech

Oblasti spolupráce:

1. Spolupráce mezi školou a rodinou

- seznámení s preventivní strategií školy (MPP)
- seznámení se zásadami efektivní primární prevence
- akce organizované mateřskou školou, určené pro rodiče s dětmi
- přednášková činnost

2. Spolupráce mezi MŠ a městem

- návštěva dětí na MÚ v Kroměříži

3. Spolupráce mezi MŠ a ZŠ a ZUŠ

- vzájemná setkání dětí v MŠ i v ZŠ

- společná organizace akcí pro děti z MŠ a dětí z prvního stupně ZŠ

- účast dětí na akcích pořádaných ZUŠ

4. Spolupráce mezi MŠ a Domovem seniorů „U Moravy“ a „Nemocnicí milosrdných sester sv. Vincence de Paul“

- vystoupení dětí v době adventu a ke Dni matek, návštěva seniorek v MŠ (čtení pohádek)

5. Spolupráce mezi MŠ a knihovnou

- pravidelně 2x ročně (advent, jaro) návštěva knihovny

6. Spolupráce mezi MŠ a Pedagogicko-psychologickou poradnou

- poradenství a první pomoc při řešení rizikového chování a jednání dětí

Evaluace Minimálního preventivního programu

1. Evaluace plánování Hodnotíme:

- jaký problém se řeší, jaká je jeho struktura

- proč je nutná prevence

- komu má prevence pomoci

- jaké jsou cíle

- jak je realizovaná

- jaké jsou zdroje

2. Evaluace průběhu a výsledků

Hodnotíme:

- postoj k prevenci

- zda bylo dosaženo vytýčených cílů (zejména krátkodobých a střednědobých)

- efektivitu MPP, zdokumentovaná efektivita, klima školy, posun k postojům, projevy dětí ve vztahu k výskytu sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování

Hodnotí:

1. Ředitelka v rámci celé mateřské školy:

- hospitační a kontrolní činnost (průběžně)

- na pedagogické radě (1x ročně)

2. Pedagogičtí pracovníci na úrovni tříd:

- průběžně (zápisy v třídních knihách)

- v rámci hodnocení na konci školního roku (1x ročně)

3. Zákonní zástupci dítěte:

- dotazník (1x ročně)

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy-soulad ŠVP s RVP PV	Zjištění, zda ŠVP MŠ je v souladu s požadavky aktuálního RVP PV.	Komparační analýza	Při inovacích a aktualizacích po 3 letech.	Ředitelka a zástupkyně.
Koncepce a rámec školy - plnění cílů	Zjištění, zda jsou naplňovány vize a dlouhodobé cíle stanovené ŠVP MŠ.	Analýza dokumentů a výsledků evaluace průběhu pedagogického procesu.	V pololetí a na konci školního roku.	Učitelé v hodnocení, ředitelka na pedagogických radách.
Pedagogické vedení školy	Průběžná kontrola kvality podmínek pro vzdělávání.	Pozorování, kontrolní činnost, týdenní porady.	Průběžně, 2x ročně v pololetním hodnocení, 1x ročně v hodnotící zprávě.	Učitelky, ředitelka
Kvalita pedagogického sboru	Zjišťování kvality pedagogického procesu, se zaměřením na efektivní uplatňování metod a forem práce formulovaných v ŠVP MŠ.	Sebereflexe učitelů, vzájemné hospitace, hospitace ředitelky dle ročního plánu.	Pravidelné rozhovory, hodnotící pohovory 1x ročně, 2 x ročně kontrola plánu DVPP.	Všichni učitelé, ředitelka.
Vzdělávání	Zjištění , jak jsou v TVP realizovány IB.	Záznamy v třídní knize, evaluace v TVP.	Týdenní zápisy do třídní knihy,	Učitelky

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			1x týdně evaluace týdenního tématu.	
Vzdělávací výsledky	Vedení portfolia, naplňování očekávaných výstupů a kompetencí.	Zakládání prací dítěte, pozorování s písemným záznamem 2x ročně do Predict.	Průběžně zakládání prací dětí a min. 1x měsíčně zápis do poznámek Predict, 2x ročně písemně zápis do tabulky Predict.	Učitelky
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Zjištění, zda není žádné dítě vyčleněno z kolektivu bez ohledu na pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo potřebu podpůrných opatření.	Hodnocení naplňování cílů stanovených v PLPP pro děti s OŠD a IVP dle doporučení ŠPZ pro děti s podpůrnými opatřeními.	1x ročně na základě průběžných záznamů.	Učitelky, zástupkyně.
Klima	Zjištění, zda je v MŠ realizována prevence rizikových jevů.	Průběžný monitoring a zápisy v třídních knihách, MPP součástí ŠVP.	1x ročně vyhodnocení MPP.	Učitelky